

Animalian lausunto luonnoksesta laiksi eläinten hyvinvoinnista ja laeiksi eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta (VN/12277/2021)

Yleiset kommentit

Animalia kiittää lausuntopyynnöstä. Toteamme kuitenkin, että yli 25 vuotta vanha ja yli 10 vuotta valmisteltu eläinsuojelulaki, eli esitys eläinten hyvinvointilaista, sisältää edelleen vakavia puutteita. Luonnokseen on saatu vuoden 2017 versioon verrattuna paljon parannuksia, mutta isoja asioita on jätetty edelleen ratkaisematta. Esimerkiksi turkistarhauksen laki ei edelleenkään ota kantaa ja tiettyjen parannusten kohdalla siirtymäajat on säädetty kohtuuttoman pitkiksi. Myös nyt käytössä oleville porsitushäkeille ja parsinavetoille tulee säätää määräaika, jolloin niiden käyttö on lopetettava.

Lain valmistelun aikana Suomen eläinsuojelulainsäädäntö on jäänyt jälkeen kansainvälisestä kehityksestä. Koska lain käsittelyä on lykätty ja prosessi on pitkittynyt, osa lain taustaselvityksistä on jo ehtinyt vanhentua. Esimerkiksi eläinten aseman muuntumiseen liittyvä selvitys, oikeustieteellinen selvitys eräiden eurooppalaisten maiden eläinsuojelulainsäädännöstä sekä porsitushäkkiselvitys ovat jo kymmenen vuoden takaa. Pitkittyneen prosessin takia tuottajilla on ollut aikaa sopeutua jo vuosia keskusteluissa olleeseen kehitykseen, minkä vuoksi kohtuuttoman pitkiä siirtymäaikoja pitäisi nyt lyhentää.

Yhteiskunnallinen eläinten kohteluun ja oikeuksiin liittyvä keskustelu on yhä lisääntynyt kymmenessä vuodessa. Siksikin olisi perusteltua, että eläinten etua olisi ajamassa vähintään yksi eläinasiavaltuutettu (vrt. nykyinen määräaikainen virka eläinsuojeluasiamies). Eläinasiavaltuutetun virasta tulisi säätää tässä laissa, kuten esimerkiksi lapsiasiavaltuutetusta säädetään. Eläinasiavaltuutettu-termi kuvaisi paremmin viranhaltijan toimenkuvaa laajasti kaikkien eläinten suojeluun, hyvinvointiin ja oikeuksiin perehtyvänä ammattilaisena. Ammattinimikkeissä on suositeltavaa siirtyä sukupuolineutraaleihin nimikkeisiin.

Turkiseläinten olosuhteisiin luvattiin puuttua jo vuonna 2013, kun turkistarhauksen kieltoa koskeva kansalaisaloite käsiteltiin eduskunnassa. Sen jälkeen turkiseläinten hyvinvoinnin parantamiseksi ei ole kuitenkaan tehty mitään. Tämä on erittäin suuri puute ja jättää täysin huomiotta aiemmat lupaukset turkiseläinten hyvinvointiongelmien puuttumisesta. Eläinten kasvattaminen verkkopohjilla on yksiselitteisesti kiellettävä. Turkistarhaus kokonaisuudessaan on kiellettävä siirtymäajalla.

Esitys ei huomioi monia eläimille hyvin keskeisiä käyttäytymistarpeita, eikä siten ota huomioon riittävällä tavalla eläinten hyvinvointia koskevaa tutkimusta. Esityksessä todetaan, että eläimillä tulisi olla mahdollisuus ”toteuttaa liikkumiseen, lepoon, kehon huoltoon, ravinnon etsintään ja muuhun vastaavaan toimintaan sekä sosiaalisiin suhteisiin liittyviä olennaisia käyttäytymistarpeitaan”. Perusteluissa mainitaan myös, että ”Riittävällä liikunnalla on merkittävä vaikutus eläimen terveydelle ja kokonaisvaltaiselle hyvinvoinnille. Eläimillä on sisäsyntyinen tarve liikkua”. Näitä voidaan siis pitää aivan keskeisinä vähimmäisvaatimuksina. Poikkeuspykälien avulla lakiehdotus kuitenkin sallii myös tulevaisuudessa muun muassa emakoiden pitämisen kääntymisen estävissä porsitushäkeissä ja lypsylehmien pitämisen päästä parteen sidottuna tällä hetkellä käytössä olevissa sikaloissa ja navetoissa. Lajityypillisten tarpeiden, kuten liikkumisen, kunnioittamista pidetään siis yhtäältä tärkeänä, ja toisaalta se evätään suurilta eläinryhmiltä, kuten isolta osalta emakoista sekä lypsylehmistä.

Lain taustalla piilee yhä ajatus siitä, että mitä hyödyllisempi eläin taloudellisesta näkökulmasta ihmiselle on, sitä enemmän sille voidaan tuottaa kipua ja kärsimystä ja sitä enemmän sen lajityypillisiä tarpeita voidaan rajoittaa. Tämän vuoksi eri eläimet asettuvat lain silmissä hyvin eriarvoiseen asemaan, vaikka näin ei saisi olla.

Eläinten hyvinvoinnin kokonaisvaltainen kunnioittaminen tuo usein kustannuksia. Mikäli tätä ei hyväksytä, ja mikäli taloudellisen voiton maksimointi on aina ensisijaista eläinten hyvinvointiin nähden, ei eläinten hyvinvointia ole mahdollista taata. Esitys uudeksi eläinten hyvinvointilakiin olisikin syytä rakentaa tavalla, joka ottaa vakavasti huomioon eläinten tarpeita ja hyvinvointia koskevan tutkimuksen sekä yleisen, nopeasti muuttuvan kansalaismielipiteen. Suomi ei saa jäädä eläimiä koskevassa lainsäädännössä jälkeen naapurimaita eikä EU:n kehitystä.

1 § Lain tarkoitus

Pykälään on lisättävä, että jokaisella eläimellä on itseisarvo, jota on kunnioitettava. Mielestämme ei ole riittävää, että eläimen itseisarvo on kirjattu vain lain perusteluihin.

Lain perusteluissa eläimen itseisarvo mainitaan ”eläinten kunnioittamisen taustalla olevaksi ajatukseksi”. Perusteluissa pohditaan itseisarvon ajatusta ja soveltamista monipuolisesti. Tämän pohdinnan pohjalta olisi loogista, että eläimen itseisarvo mainittaisiin myös lakipykälässä. Kirjauksen puolesta puhuvat myös kansainväliset esimerkit. EU-lainsäädäntöön ja monen verrokkimaan lainsäädäntöön on kirjattu maininta eläimen itseisarvosta. Suomen eläinsuojelulainsäädäntöä tulisikin päivittää vastaamaan eurooppalaista lainsäädännöllistä viitekehystä. Pykälään voitaisiin esimerkiksi EU:n koe-eläindirektiivin mukaisesti kirjata, että ”[e]läimillä on itseisarvo, jota on kunnioitettava.” Eläimen itseisarvon kirjaaminen lakiin oli myös yksi uutta eläinsuojelulakia valmistelleen työryhmän periaatteista. Eläimen itseisarvon tunnustaminen lakipykälässä antaisi eläinten hyvinvointia koskevalle lainsäädännölle sille kuuluvaa painoarvoa.

6 § Lain yleiset periaatteet

Kärsimyksen määritelmää tulisi tarkentaa. Kärsimyksen tulisi tarkoittaa mitä tahansa pientä ohimenevää epä mukavuutta aiheuttavaa haittaa. Yleisiin periaatteisiin tulisi lisätä, että eläinten pidossa tulisi noudattaa varovaisuusperiaatetta eläimen hyväksi, jos on syytä epäillä jonkin eläinten pidon aiheuttavan haittaa eläimen hyvinvoinnille eikä asiasta ole tieteellistä tutkimusta.

7 § Sairaana ja vahingoittuneen eläimen auttaminen

Pykälässä uutena vaatimuksena säädettäisiin kunnan velvollisuudesta huolehtia kunnan järjestämälle eläinlääkäriin vastaanotolle tuodun sairaan tai vahingoittuneen luonnonvaraisen eläimen lopetuksesta. Loukkaantuneen luonnonvaraisen eläimen kohdalla kunnan eläinlääkärillä tulisi olla myös velvollisuus sen selvittämiseen, voitaisiinko eläin hoitaa kuntoon. Sen vuoksi ehdotamme virkkeen ”Luonnonvaraisten eläinten kohdalla lopetuskynnyksen tulisi olla selkeästi matalampi kuin ihmisen hoidossa olevien eläinten kohdalla.” poistamista. Mikäli hoitaminen on mahdollista, tulisi kunnan eläinlääkäriin antaa eläimelle tarvittava ensiapu ja sen jälkeen eläin on toimitettava jatkohoitoon sopivaan luonnonvaraisiin eläimiä hoitavaan hoitolaan. Lopettaminen ei saa olla ainoa vaihtoehto luonnonvaraistenkaan eläinten kohdalla.

Lakiin tulisi myös kirjata, että kunnan tulee järjestää loukkaantuneen luonnonvaraisen eläimen kuljetus eläinlääkäriin vastaanotolle, sillä useinkaan yksityisellä ihmisellä ei ole tähän mahdollisuutta.

Lakiin olisi myös kirjattava, että jokaiselle kunnalle tulee määrittää lähialueella sijaitseva hoitola, joka vastaa alueen avun tarpeessa olevien luonnonvaraisten eläinten hoidosta. Valtion tulisi rahoittaa toimintaa.

8 § Eläinlajien ja eläinten pitoa koskevat rajoitukset

Pykälässä todetaan, että tuotantoeläimenä saa pitää vain sellaisia eläimiä ja eläinlajeja, joilla on muun muassa mahdollisuus toteuttaa liikkumiseen, lepoon, kehon huoltoon, ravinnon etsimiseen ja muuhun vastaavaan toimintaan sekä sosiaalisiin suhteisiin liittyviä olennaisia käyttäytymistarpeita ja joille voidaan järjestää asianmukaiset pitopaikat. Hyväksyttäväksi ehdotetut lajit luetellaan liitteessä 1.

Katsomme, että pykälän kohdat ovat suoraan ristiriidassa useiden liitteessä 1. lueteltujen lajien kanssa. Katsomme, että liitteestä tulee poistaa kettu, naali, minkki, supikoira, soopeli ja hilleri. Kaikki nämä lajit ovat vain heikosti domestikoituneita. Tieteellinen tutkimus on näyttänyt, että esimerkiksi ketuilla on voimakas lajityypillinen tarve kaivaa ja minkeillä uida. Kaikilla näillä lajeilla on voimakas tarve liikkua laajoilla alueilla. Verkkopohjaiset, pienet häkit eivät tarjoa näille eläimille mahdollisuutta ravinnon etsimiseen, liikunnan tarpeen tyydyttämiseen, lajille ominaiseen sosiaalisuuteen, lisääntymiskäyttäytymiseen eikä lepoon. Lajien pitopaikkojen ei siis voi katsoa olevan asianmukaisia. Supikoiran poistamisen puolesta puhuu myös se, että supikoira kuuluu EU:n vieraslajilistalle. Myös minkki on Suomessa määritelty vieraslajiksi. Näiden lajien tarhaamisen jatkuminen mahdollistaa uudet, tarhoilta karanneet yksilöt luonnossa.

On hyvä, että liitteen 1 kohtaan 2. ei ole sisällytetty enää merileijonia. Selkeää ja eläinten kunnioittamisen edistämisen kannalta perusteltua olisi kuitenkin kieltää kaikkien eläinten käyttö sirkuksissa ja kiertävissä eläinnäyttelyissä. Liitteessä tulisi listata myös tuotantotarkoituksiin kasvatettavaksi sallitut kala- ja hyönteislajit.

Liitteestä tulee poistaa myös vesipuhveli. Vesipuhvelin kasvatuksesta Suomen oloissa ei ole juurikaan tietoa olemassa eikä lajin kasvatuksella ole myöskään taloudellista merkitystä. Vesipuhvelin käsittely lypsäessä ja teurastamoissa on nautoja hankalampaa, ja naudoille suunnitellut kulkureitit voivat olla niille liian ahtaita. Vesipuhveleita on tuotu Suomeen yhdelle tilalle. Lainsäädännön muokkaaminen tällä hetkellä yhden toimijan tai elinkeinonharjoittajan vuoksi ei ole kestävää lainsäätämistä. Vesipuhvelia ja muita nautaeläimiä voidaan käyttää luonnonhoitotyössä monimuotoisuuden edistäjänä ilman, että lajia käytetään lihan- tai maidontuotannossa.

9 § Eläinlajilistojen muuttaminen

Katsomme, että uusien lajien lisäämiseen eläinlajilistoille tulisi suhtautua kriittisesti. Uusien eläinlajien lisäämisen eläinlajilistoille tulisi tapahtua vain poikkeuksellisista ja erittäin hyvin perustelluista syistä. Eläinlajilistojen muuttamista varten laadittujen hakemusten käsittelylle on laadittava tarkka ohjeistus. Pykälän perusteluissa mainitaan, että hakemuksia arvioidessa huomioidaan kokemukseräinen tieto eläinten pidosta. Tämän ei tule tarkoittaa sitä, että mikäli hakijalla on jo hoidossaan kyseessä olevan lajin eläimiä, se katsotaan hakemusta puoltavaksi seikaksi. Eläimiä ei saa hankkia ensin ja sen jälkeen vasta hakea niiden lisäystä listalle. Ruokavirastolle tulee taata riittävät resurssit eläinlajilistojen ylläpitoon.

10 § Eläinlajilistasta poikkeaminen

Ehdotamme tämän pykälän poistamista. Eläinlajilistojen muuttamisen tulee pysyä maa- ja metsätalousministeriöllä, jotta poikkeusten myöntäminen pysyy yhtenäisenä ja tarkoin harkittuna.

11 § Vastuu eläinten hyvinvoinnista eräissä tapauksissa

Kannatamme pykälässä esitettyä ikärajaa ja vanhempien vastuun korostamista.

12 § Kohtelun yleiset vaatimukset

Nyt voimassa olevassa eläinsuojeluasetuksessa on muotoilu: "Eläintä on kohdeltava rauhallisesti eikä sitä saa tarpeettomasti pelotella tai kiihdyttää." Ehdotamme, että sama muotoilu säilytetään tämän pykälän

ensimmäisessä lauseessa. Mielestämme on tarpeellista korostaa pelottelun ja kiihdyttämisen olevan kiellettyä jo lakitekstissä eikä pelkästään perusteluissa.

Pykälässä on hyvää se, että siihen on lisätty vaatimus eläimen totuttamisesta käsittelyyn ja pito-olosuhteisiin sekä se, että eläimen käsittelyssä ja koulutuksessa on pyrittävä käyttämään hyväksi sen lajityypillistä käyttäytymistä.

Pykälään tulisi lisätä momentti, jossa korostetaan, että eläimen kouluttamisessa tulee pyrkiä palkitsemaan eläintä halutusta käytöksestä ja välttämään eläimen rankaisemista. Kuten lain perusteluissakin mainitaan, saavutetaan eläinten koulutuksessa parempia tuloksia palkitsemalla eläin toivotusta käyttäytymisestä. Halutun käyttäytymisen vahvistamiseen perustuvat koulutusmenetelmät parantavat tutkitusti myös eläinten hyvinvointia.

Pykälään tulisi myös lisätä, että vieroitettaessa jälkeläisiä emostaan, olisi se tehtävä niin ja sellaisena ajankohtana, että siitä on mahdollisimman vähän haittaa molemmille osapuolille.

13 § Kielletty kohtelu

Pykälään tulisi lisätä, että eläinten käyttäminen kohde-eläiminä sellaisissa harrastuksissa, jotka voivat aiheuttaa kohde-eläimelle huomattavaa fyysistä ja psyykkistä haittaa, on kiellettyä. Tällaista ovat esimerkiksi luolakoira-koheet, joissa koirat pääsevät ajamaan tarhattuja kettuja.

Mikäli kieltoa ei kirjata lakiin, tulisi lakiin lisätä, että varsinaisten kilpailuiden lisäksi tällaisen lajin harjoituksissa on oltava paikalla valvova eläinlääkäri ja lain on määrättävä siitä, kuinka monta kertaa samaa eläintä voidaan tietyn ajanjakson aikana käyttää. Harjoitusten, kilpailujen ja kohde-eläinten pidon tulee olla ilmoituksenvaraista toimintaa, jotta sitä on mahdollista valvoa. Laissa on vaadittava kohde-eläimille sellaiset olosuhteet, että niiden elämä kokeiden ja harjoitusten välissä täyttää lajityypilliset tarpeet ja eläinten hyvinvointi on mahdollisimman korkealla tasolla. Näiden kohde-eläinten pitämisen tulee olla luvanvaraista, jotta valvontaviranomainen voi tarkastaa eläinten pito-olosuhteet.

Pidämme hyvänä, että kielletty kohtelu on määritelty varsin tarkasti perusteluissa. Perusteluihin tulisi kuitenkin lisätä esimerkkejä kielletystä kohtelusta. Tällaiseksi olisi määriteltävä esimerkiksi koiran ns. hapettaminen, jossa kiristytävä kaulapanta asetetaan koiran hengitysteiden kohdalle niin, että koiralle aiheutetaan tukehtumisen tunne sekä muut vastaavat eläimille tarpeetonta kärsimystä aiheuttavat kohtelutavat.

Pidämme hyvänä, että pykälän perusteluissa korostetaan palkitsemalla kouluttamisen etuja ja sen ensisijaisuutta. Tämä tulisi kuitenkin kirjata myös lakitasolle, pykälään 12.

Kannatamme eläinten värjäämisen kieltoa pykälässä.

14 § Sukupuoliyhteys eläimen kanssa

Kannatamme sukupuoliyhteyden eläimen kanssa kieltämistä laissa. Perusteluista tulisi sen sijaan poistaa lause: "Sukupuoliyhteyttä ei sen sijaan olisi vielä esimerkiksi se, että sukupuolielimet koskettavat toisiaan." Sukuelinten ja peräaukon koskettelu pitää selkeästi kieltää muissa kuin hoitotoimenpiteisiin liittyvissä tilanteissa. Ihmisen ja muun eläimen sukuelinten koskettelu pitää laskea kuuluvaksi sukupuoliyhteyden piiriin. Mikään eläintä koskeva hoitotoimenpide ei edellytä ihmissukupuolien esilletuontia.

15 § Eläimille tehtävät toimenpiteet

Porsaiden kirurgisen kastration kieltö tulee kirjata tähän pykälään. Kirurginen kastratio on erittäin kivulias toimenpide, ja sen tekeminen ei ole välttämätöntä karjuporsaille. Kipulääkitys ei lievitä toimenpiteen aikaista kipua, ellei sitä anneta riittävän kauan ennen toimenpidettä ja riittävällä annostuksella. Kirurgiselle kastratiolle on jo olemassa kivuttomampia vaihtoehtoja, kuten immunokastratio.

Pykälän perusteluihin tulisi lisätä esimerkeiksi kielletyistä toimenpiteistä myös lemmikkieläinten tunnistusmerkitseminen tatuomalla ilman rauhoitusta. Pykälään olisi myös lisättävä, että eläinten, joille kiellettyjä toimenpiteitä on suoritettu, myyminen on kielletty.

Eläimiä merkittäessä tulisi aina valita kaikkein vähiten kipua ja haittaa aiheuttava merkitsemistapa. Tämä tulee kirjata lakiin.

16 § Toimenpiteiden tekijä ja kivunlievityksen käyttö

Kannatamme kirjausta, että kaikkien kivuliaiden toimenpiteiden yhteydessä vaaditaan kivunhoitoa.

Lain perusteluissa on annettu esimerkkejä riittävästä kivunhoidosta nupoutuksen yhteydessä. Niin kauan kuin porsaiden kastroiminen on mahdollisen siirtymäajan puitteissa sallittua, tulisi porsaita kastroitaessa vaatia samanlainen kivunhoito kuin nupoutuksessa: eläimen rauhoittaminen, toimenpidealueen puudutus ja tulehduskipulääkitys.

17 § Välineet, laitteet ja aineet

Kannatamme pykälässä esitettyjä vaatimuksia.

Perusteluihin tulisi lisätä, että välineen myyjän on opastettava välineen ostajaa sen oikeasta käytöstä, jos on vaarana, että välinettä väärin käytettäessä sillä voidaan vaarantaa eläimen hyvinvointi. Perusteluihin tulisi myös lisätä, että välinettä ei saa myydä ostajalle, jos ostajan aikeista käy ilmi, että hän aikoo käyttää välinettä tavalla, joka voi vaarantaa eläimen hyvinvoinnin.

18 § Kielletyt välineet ja laitteet

Kannatamme pykälään listattujen välineiden ja laitteiden kieltämistä. Listaan tulisi lisätä myös sähköpiiskat. Sähköpiiskojen käyttö voi aiheuttaa eläimille merkittävää fyysistä ja psyykkistä kärsimystä. Niiden käytön valvonta on nykyisellään myös hyvin vaikeaa. Niiden käyttö tulisi sallia ainoastaan eläinlääkäreille tai korkeintaan rajatulle joukolla suurikokoisten tuotantoeläinten käsittelijöitä, eikä niitä saisi myydä vapaasti kenelle tahansa tai kuka tahansa saisi niitä pitää hallussa.

Lisäksi kielletyiksi tulisi määritellä koirilla käytettävät suihkepannat, joiden tarkoituksena on koiran ei-toivotun käytöksen lopettaminen koira rankaisemalla. Suihkepannat aiheuttavat koirille tarpeetonta kärsimystä eikä niillä saada puututtua itse käytöksen syyhyn. Lisäksi pykälään olisi kirjattava, että viranomaisella on valtuus tulkita, että mitkä muut vastaavat kuin nyt kielletyiksi määritellyt välineet ja laitteet voidaan katsoa tarpeetonta kipua, tuskaa tai kärsimystä aiheuttaviksi ja siten kielletyiksi.

20 § Hoidon yleiset vaatimukset

Pykälän ensimmäiseen momenttiin tulisi lisätä, että nuorilla eläimillä tulee olla mahdollisuus leikkimiseen. Leikkiminen on niiden olennainen käyttäytymistarve, ja näin on linjannut myös tuotantoeläinten hyvinvoinnin neuvottelukunta. Pykälään tulee myös lisätä, että synnyttäneillä emoilla tulee olla mahdollisuus jälkeläistensä hoitoon ja jälkeisillä on oltava mahdollisuus saada hoivaa emoltaan. Pykälään tulee myös lisätä, että eläimellä on oltava mahdollisuus ympäristön tarkkailuun ja tutkimiseen sekä olotilaansa vaikuttamiseen esimerkiksi paikkaa vaihtamalla.

Hoidon yleisiin vaatimuksiin tulisi myös lisätä, että sosiaalisilla eläinlajeilla on oltava päivittäin mahdollisuus riittävään sosiaaliseen kanssakäymiseen. Lain perusteluissa tulisi mainita, että esimerkiksi koirilla tämä tarkoittaa sitä, että erityisesti silloin, jos koiralla ei ole lajitoveria seuranaan, tulee sillä olla ihmisseuraa päivittäin riittävästi. Tähän ei riitä se, että koiran luona käydään kerran tai kaksi vuorokaudessa. Samoin esimerkkeihin tulisi lisätä, ettei laumaeläimiä, kuten hevosia, nautoja, lampaita ja sikoja, saa pitää yksin tai ilman vähintään näköyhteyttä lajitoveriin. Laumaeläimet tulisi aina pyrkiä pitämään ryhmissä, ellei eläimen terveydentila tai muu vastaava syy sitä estä. Kaikenikäisten vasikoiden yksinpito tulee kieltää.

Pykälään tai sen perusteluihin olisi lisättävä, että ulkoilua ja ruuan hankintaa ulkoa lajityypillisesti tarvitsevien eläinten, kuten nautojen, on päästävä ulos ja kesäaikaan laiduntamaan. Laiduntaminen on naudalle tärkeä lajityypillinen käyttäytymistarve, joka edistää sekä psyykkistä että fyysistä hyvinvointia. Pelkkä tarhassa ulkoilu ei riitä naudoilla korvaamaan laiduntamista kesäaikaan, ja laidunnusvaatimus tulisi koskea kaikkia nautoja niiden pitomuodosta riippumatta.

Pykälän perusteluissa annetuissa esimerkeissä mainitaan muun muassa sikojen ja kanojen voimakas tutkimisen tarve ja sen toteutumisesta huolehtiminen. Perusteluihin olisi lisättävä esimerkkinä myös turkiseläiminä käytettävien kettujen ja minkkien olennaisimmat käyttäytymistarpeet. Ketuilla on esimerkiksi voimakas tarve kaivaa ja minkeillä uida. Petoeläiminä molemmilla lajeilla on myös suuri tarve saalistaa ja etsiä ravintoa.

Pykälään olisi myös lisättävä, että mikäli eläimen pitopaikassa esiintyy käytöshäiriöitä, kuten stereotyyppistä käyttäytymistä, kannibalismia, hännänpurentaa tai muuta vastaavaa käytöstä, on niiden syy selvitettävä ja tilanne pyrittävä korjaamaan.

Kautta lain olisi huolehdittava siitä, että tässä pykälässä luetellut vaatimukset toteutuvat kaikkien eläinten kohdalla myös käytännössä, ilman poikkeuksia.

21 § Ruokinta ja juotto

Kannatamme vaatimusta, että nisäkkäiden ja lintujen pysyvissä pitopaikoissa tulee olla jatkuvasti vettä tarjolla.

Katsomme kuitenkin, että pykälän toisen momentin 5 kohta tulee poistaa. Ammattimaisessa eläintenpidossa tulee aina kyetä järjestämään jatkuva vedensaanti kaikille nisäkkäille ja linnuille. Sulana pysyvien vedenjakojärjestelmien kalleus ei ole peruste sille, että eläin voidaan altistaa voimakkaalle janolle. Kovilla pakkasilla vesi jäätyy hetkessä juoma-astioihin, vaikka se tuotaisiin sinne lämmitettynä. Eläintenhoitaja ei voi silloin mitenkään varmistua siitä, ettei eläin ehtisi tuntea voimakastakin janoa ennen seuraavaa juottokertaa. Kerran tai kaksi päivässä veden tarjoaminen ei ole eläimelle riittävää, vaikka vettä tarjottaisiinkin kerralla sen hetkisen janon sammuttamiseen tarvittava määrä. Vedensaannin valvonta on näissä tapauksissa myös vaikeaa valvovalle viranomaiselle.

23 § Sairas tai vahingoittunut eläin

Pykälässä on hyvä lisäys se, että sairaan eläimen hoidossa tulee pyrkiä turvaamaan eläimen toimintakyky ja elämänlaatu. Muutenkin pykälässä luetellut esimerkit ovat kannatettavia.

24 § Pakkosyötön ja -juoton kieltö

Kannatamme pykälään tehtyä lisäystä pakkojuoton kiellosta.

25 § Eläinjalostus

Kannatamme kaikkia pykälässä lueteltuja jalostuksen rajoituksia. Kannatamme sitä, että eläinlääkäreille asetetaan ilmoitusvelvollisuus toimenpiteistä, jotka on tehty perinnöllisten vikojen takia.

Pykälään tulee lisätä kieltö eläinten pakkoastuttamisesta. Jos naaras ei suostu astumiseen ilman voimakasta kiinnipitämistä, ei eläinten parittamisen tulisi olla sallittua.

Jo voimassa olevan lain mukaan viranomaisilla on ollut mahdollisuus puuttua jalostukseen, josta voi aiheutua eläimelle kärsimystä taikka merkittävää haittaa eläimen terveydelle tai hyvinvoinnille. Tästä huolimatta eläinten hyvinvointia vaarantavaan jalostukseen ei tiettävästi ole puututtu. Sen vuoksi tässä yhteydessä tulee säätää eläinten hyvinvointia valvoville viranhaltijoille nimenomainen velvollisuus käyttää lain 12 luvussa säädettyjä hallinnollisia pakkokeinoja, jos eläinjalostus vaarantaa tai on omiaan vaarantamaan eläimen tai sen jälkeläisten hyvinvointia.

Lisäksi pykälässä tulisi määrätä, että valvonnasta vastaavan keskusviranomaisen tulisi tehdä yhtenäinen ohjeistus jalostukseen liittyvien pykälien valvonnasta käytännön valvontatyötä tekevien viranomaisten käyttöön. Näin valvonnasta saadaan yhtenäistä koko Suomen kattavasti.

26 § Löytöeläimet

Pykälään tulee palauttaa aiemmassa luonnoksessa ollut kirjaus, että löytöeläinten kuljettaminen talteenottoaikaan määrätään kuntien tehtäväksi. Tällä hetkellä eläinten kuljettaminen on lähinnä vapaaehtoisten ihmisten varassa, eikä se ole kestävä ratkaisu eläinten hyvinvoinnin turvaamisen kannalta.

Pykälään olisi lisättävä vaatimus niin sanottujen populaatiokissojen vastaanottamisesta. Tällä hetkellä kunnalliset löytöeläintalot eivät näitä vastaanota. Kissapopulaatiot jäävät siten usein hoitamatta tai ne jäävät vapaaehtoisten eläinsuojelutoimijoiden vastuulle. Tämän vuoksi löytöeläintaloille tulee säätää velvollisuus tarjota väliaikaista hoitoa myös näille populaatioista lähtöisin oleville kissoille, joilla voidaan katsoa olevan mahdollisuus kuntoutumiseen ja sijoittamiseen lemmikkieläimeksi.

Kannatamme pykälään kirjattuja löytöeläinmäärien tilastointivelvollisuutta sekä velvollisuutta tunnistusmerkinnän tarkistamiseen ja eläimestä ilmoittamiseen esimerkiksi internetsivuilla. Kiitämme siitä, että löytöeläinten säilytysaika palautettiin 15 vuorokauteen.

Kiitämme siitä, että koirien ja kissojen pakollisesta tunnistusmerkinnästä ja rekisteröinnistä säädetään erillisessä asetuksessa.

Pykälään olisi lisättävä, että löytöeläinten talteenottoaikaan tulisi ensi sijassa pyrkiä etsimään uusi koti löydetylle eläimelle, ellei edellistä omistajaa löydy ja eläimen terveydentila ja luonne sen sallii. Lisäksi olisi kirjattava, että löytöeläinten talteenottoaikaan uusiin koteihin luovutettavat eläimet on tunnistusmerkittävä, rokotettava ja mahdollisuuksien mukaan kastroitava ja steriloitava.

Pykälään olisi myös kirjattava, että kunnan tulee huolehtia siitä, että löytöeläintoiminta on alueella laadukasta.

27 § Ulkopuolinen palveluntuottaja löytöeläinten tilapäisen hoidon järjestämisessä

Pykälän perusteluihin tulee kirjata, että ulkopuolinen palveluntuottaja ei saa olla tuomittu eläinsuojelurikoksesta.

28 § Luonnonvaraisen eläimen elätettäväksi ottaminen

Pykälässä tulisi kieltää luonnonvaraisten eläinten, kuten kettujen ja naalien, sekä niistä jalostettujen muunnosten kasvatusta ja käyttöä metsästyskoirien koulutus- ja koetarkoitukseen. Luonnonvaraisten selkärankaisten pyydystämisen riistanhoidollisiin eli metsästystarkoituksiin tai kalankasvatustiloksissa kasvatettavaksi tulisi kieltää.

Pykälän kieltäminen luonnonvaraisten eläinten ottamisesta eläiksi tulisi ulottaa koskemaan myös ulkomailta Suomeen tuotuja, luonnonvaraisina syntyneitä eläimiä.

29 § Avuttomassa tilassa olevan luonnonvaraisen eläimen hoito

Pykälä on muutoin kannatettava, mutta siinä tulisi huomioida myös ne lajit, jotka voivat olla joko luonnonvaraisia tai karanneita. Esimerkkejä näistä lajeista ovat muun muassa villisiat, ketut, minkit sekä kaniinit, joita kaikkia elää Suomessa sekä luonnonvaraisina että kasvatettuina. Näiden lajien kohdalla ei ole välttämättä yksinkertaista näyttää toteen, onko kyse karkurista vai villiksi katsottavasta yksilöstä. Jos yksilö voidaan katsoa kesyksi tai kesytettäväksi, tulee sen pitkäaikainen hoito ilman tavoitetta eläimen vapauttamisesta tai eläintarhaan siirtämisestä sallia.

30 § Eläinten hoitajien pätevyys ja riittävyys

Pidämme erittäin hyvänä, että pätevyysvaatimukset ulotetaan koskemaan kaikkea eläinten ammattimaista tai muuten laajamittaista pitämistä. Pykälä tulisi kuitenkin ulottaa koskemaan myös ammattimaisia eläinten kouluttajia ja muita vastaavia ammatteja, joissa vaikutetaan suoraan eläinyksilöiden hyvinvointiin. Pykälään tulisi myös lisätä vaatimus eläintenpitäjien ammattitaidon päivittämisestä. Pykälän perusteluihin tulisi lisätä esimerkkejä siitä, millaisia eläinmääriä yhtä hoitajaa kohden voidaan pitää.

31 § Ammattimaisesti tai muuten laajassa mitassa eläimiä pitävän velvollisuus varautua häiriötilanteisiin

Perusteluihin tulisi lisätä, että eläinten hyvinvoinnille välttämättömien laitteiden toimintahäiriöiden sekä tulipalojen varalta tulee olla olemassa hälytysjärjestelmä, joka ilmoittaa viasta tai vaarasta välittömästi eläinten pitäjälle tai hoitajalle. Pykälään tulee kirjata, että suuria eläinmääriä käsittävissä tiloissa tulee olla automaattiset sammutusjärjestelmät. Pykälään tulee myös kirjata, että eläinten hyvinvoinnille kriittisten toimijoiden, kuten sähkö- ja vesiyhtiöiden, on ilmoitettava valvontaviranomaiselle, mikäli eläintilalta katkaistaan näiden jakelu.

33 § Pitopaikan yleiset vaatimukset

Pykälän ensimmäisessä momentissa todetaan, että eläimen on voitava pitopaikassaan seistä ja levätä luonnollisessa asennossa sekä vaihtaa asentoaan vaikeuksitta. Momenttiin tulisi lisätä, että eläimen on kyettävä myös liikkumaan ja huolehtimaan kehonhoidosta pitopaikassaan. Liikkuminen ja kehonhoito ovat lajityypillisiä perustarpeita, joiden estyminen aiheuttaa eläimille turhautumista.

Eläinten hyvinvointitutkimus on osoittanut, että eläinten liikkumisen tarve patoutuu ja purkautuu ylimääräisenä liikkeenä, kun eläin päästetään vapaaksi pitkän kytkettynä pitämisen jälkeen. Kun liikkumiseen annetaan mahdollisuus vain harvoin, liikkuvat eläimet silloin enemmän kuin liikkumisen ollessa mahdollista päivittäin. Esimerkiksi parsinavetoissa eläviä lehmäiä tutkittaessa todettiin, että vain kerran tai kaksi viikossa ulkoilemaan päässeet lehmät liikkuvat kerralla enemmän kuin päivittäin ulkoilevat lehmät.

Laissa määritelty eläinten hyvinvoinnin toteutuminen ei ole käytännössä mahdollista ilman jatkuvan jaloittelun takaamista ja täten pykälään tulisi lisätä muotoilu: "Eläimellä on oltava jatkuva mahdollisuus jaloitella ja tutkia ympäristöään."

Pykälään tulee lisätä, että eläimen kasvatus verkko- tai ritiläpohjalla on kiellettävä. Pykälään on myös lisättävä, että eläimellä on oltava aina käytössä kuiva, tarvittaessa pehmeä, lajinomainen makuupaikka. Mikäli eläimen lajityypillisiin tarpeisiin kuuluu pesä- tai muussa piilopaikassa lepääminen, tulee eläimellä olla sellaisen käyttöön mahdollisuus. Verkkopohja aiheuttaa paitsi fyysisiä ongelmia, se myös estää monien lajityypillisten käyttäytymistarpeiden toteutumisen, kuten kaivamisen ja kuopsuttelun. Lajinomaisen pesä- tai makuupaikka mahdollistaa eläimelle lepäämisen sekä tarvittaessa piiloutumisen. Molemmat ovat tärkeitä eläimen hyvinvoinnin osa-alueita.

Pykälässä tulee kieltää eläinten poikasten ja nuorten yksilöiden pitäminen yksittäiskarsinoissa tai -häkeissä, ellei siihen ole lääketieteellistä tai lajin sosiaalisiin piirteisiin liittyvää syytä.

Pykälään tulee lisätä, että eläimillä tulee olla mahdollisuus luonnonvaloon niiden pysyvissä pitopaikoissa. Tämä voidaan toteuttaa ulkoilulla tai riittävällä ikkunapinta-alalla.

37 § Pysyvän pitopaikan yleiset vaatimukset

Pykälässä todetaan, että eläintä ei saa pitää jatkuvasti paikalleen kytkettynä eikä sen liikkumista saa jatkuvasti rajoittaa eläimen kääntymisen estävillä rakenteilla. Pykälässä kielletäänkin uusien parsinavetoiden ja porsitushäkkien rakentaminen ja käyttöönotto. Tätä kannatamme, sillä kieltäminen on linjassa lain periaatteiden sekä eläinten lajityypillisen käyttäytymisen mahdollistamisen kanssa.

Pykälässä ei kuitenkaan kiellä vanhojen parsinavetoiden ja porsitushäkkien käyttöä edes siirtymäajalla. Tämä on iso ongelma, joka on myös täysin ristiriidassa pykälän vaatimuksen kanssa jatkuvan liikkumisen estämisen kanssa. Vaadimme, että pykälään kirjataan myös vanhojen parsinavetoiden ja porsitushäkkien kieltäminen korkeintaan 5 vuoden siirtymäajalla. Koska sekä lypsykarjoissa että porsastuotannossa ollaan jo vahvasti siirtymässä pois sekä parsinavetoista että porsitushäkeistä, ei kieltäminen aloille millään tavalla kohtuuton. Myös EU:ssa etenevä tuotantoeläinten häkkikasvatuksen kieltäminen tulee ottaa tässä huomioon, sillä sen kautta häkkikasvatusta tullaan todennäköisesti kieltämään lähitulevaisuudessa koko EU:n alueella.

Parteen kytkeminen rajoittaa nautan liikkumista ja mahdollisuuksia laumaeläimelle tärkeään kanssakäymiseen lajitovereiden kanssa. Jatkuva paikallaan olo heikentää lihaskuntoa. Parret ovat monessa vanhassa navetassa liian pieniä nykynautoille, sillä nautojen koko on kasvanut ja rodut ovat osin vaihtuneet vuosien saatossa. Huonot parsirakenteet ja liian pienet parret aiheuttavat myös vammoja lehmien utareisiin. Luonnossa nautaeläimet liikkuvat esimerkiksi ruuan, veden, seuran, suojan, keuhonhoidon, lisääntymisvietin ja tilan tarpeen ohjaamina. Liikunta parantaa nautojen sorkkien ja jalkojen terveyttä sekä helpottaa makuulle käynnin ja ylösnousun liikkeitä. Parressa lehmä ei voi puhdistaa kunnolla kehoaan nuolemalla ja rapsuttamalla.

Tiineenä olevien ja imettävien emakoiden pitäminen häkissä rajoittaa niiden liikkumismahdollisuudet hyvin olemattomiksi. Liikkumisen rajoittaminen vaikuttaa myös emakon mahdollisuuksiin olla vuorovaikutuksessa porsaiden kanssa (porsimishäkki), tutkia ympäristöään (molemmat häkit), toteuttaa tarvettaan rakentaa pesää (porsimishäkki) ja niin edelleen. Kaikkien häkkien keskeinen ongelma on, että ne estävät eläimen liikkumisen lähes kokonaan, minkä seurauksena esiintyy muun muassa ihovaurioita, ahdistusta, jalkaongelmia, kohtu- ja virtsatientulehduksia sekä niin kutsuttua stereotyyppistä käytöstä. Liikkumattomuus myös pienentää emakon lihasmassaa.

Edellä mainituista syistä kaikki parsinavetat sekä emakkohäkit tulee kieltää riippumatta niiden käyttöönottovuodesta. Myös munijakanojen häkkikasvatus tulee yksiselitteisesti kieltää.

40 § Koirien ja kissojen myynti-ilmoitus

Kannatamme pykälässä esitettyjä vaatimuksia. Pykälä olisi kuitenkin laajennettava koskemaan kaikkien elävien eläinten myyntiä. Lisäksi pykälässä olisi vaadittava, että verkkomyynnin yhteydessä myyjän on tunnistauduttava vahvasti, jotta esimerkiksi salakuljetusta tai eläinsuojelurikosta epäiltäessä myyjä voidaan aina jäljittää.

41 § Eläimen luovutuksen yhteydessä annettavat tiedot

Kannatamme pykälän kirjauksia. Lisäksi tulisi säätää, että luovutettavan eläimen mukana tulee antaa kirjalliset hoito-ohjeet eläimen vastaanottajalle.

42 § Eläinten luovutukseen liittyvät rajoitukset

Pykälässä olisi kiellettävä kaikkien elävien eläinten myynti eläinkaupoissa.

43 § Yleiset periaatteet eläinkilpailussa ja –näyttelyssä

Pykälässä tai viimeistään valtioneuvoston asetuksessa tulisi määritellä tarhakettujen käytön kieltö metsästysharjoituksissa ja -kokeissa. Pelkästään tarhaolosuhteissa eläminen on ketuille stressaavaa. Koekäyttö aiheuttaa niille stressiä, altistaa ne vahingoittumiselle ja vaarantaa vakavasti hyvinvointia.

45 § Eläinkilpailun ja näyttelyn järjestäminen

Katsomme, että kilpailueläinlääkärillä tulee olla järjestäjän lisäksi oikeus kieltää eläimen osallistuminen näyttelyyn tai kilpailuun. Tämä tulee lisätä pykälän toiseen momenttiin. Lisäksi tähän momenttiin on kirjattava, että kilpailun järjestäjän tulee tällaisissa tapauksissa tehdä ilmoitus eläimen kohtelusta myös valvontaviranomaiselle.

Pykälään tulee lisätä, että myös voimakkaan pelon, tottumattomuuden tai muun ilmeisen stressikäytöksen vuoksi eläin tulee poistaa kilpailusta tai näyttelystä.

Pykälään tulisi kirjata, että se koskee myös sellaisia kilpailuja, joissa käytetään eläimiä ja joissa ihmiset kilpailevat taidoillaan, kuten kengitys-, kerintä- tai trimmauskilpailut.

46 § Ilmoituksenvarainen eläinkilpailujen järjestäminen

Ilmoituksenvaraiseksi kilpailuksi olisi aina tulkittava sellaiset kilpailut ja testit, joissa käytetään kohde-eläintä. Tämä tarkoittaa esimerkiksi kaikkia metsästyskokeita, joissa ajetaan vapaana olevilla koirilla toisia eläimiä, luolametsästyskokeita sekä paimennuskokeita. Myös kalastuskilpailut olisi tulkittava ilmoituksenvaraisiksi kilpailuiksi.

48 § Kilpailueläinlääkärin tehtävät ja pätevyys

Pykälään tulee lisätä kilpailueläinlääkärille velvollisuus ja valta puuttua tilanteeseen, mikäli eläintä kohdellaan kilpailussa lain vastaisesti. Kilpailueläinlääkärin roolia ei saa heikentää nykyisin voimassa olevaan lakiin verrattuna.

Kilpailueläinlääkärin ensisijaisena tehtävänä tulee olla sen varmistaminen, että kilpailussa noudatetaan eläinten hyvinvointilakia. Hänellä tulee olla valta keskeyttää tai estää kilpailun järjestäminen tilanteen niin vaatiessa. Kilpailueläinlääkärin on myös ennaltaehkäisevästi puututtava sellaiseen toimintaan, joka voi olla haitaksi eläinten hyvinvoinnille. Tällaisia tilanteita voivat olla esimerkiksi eläinten hyvinvoinnille vaaraa aiheuttavat sääolot. Kilpailueläinlääkärillä tulee olla oikeus estää ontuvan tai muuten sairaan eläimen osallistuminen kilpailuun. Kilpailueläinlääkärin tehtäviin tulee kuulua eläimen kilpailukuntoisuuden

valvonnan lisäksi suorituskykyyn vaikuttavien lääkeaineiden valvonta. Järjestäjällä tulisi olla velvollisuus noudattaa kilpailueläinlääkärin määräyksiä.

Kilpailun järjestäjän tulisi nimetä eläinten hyvinvoinnin vastuuhenkilö järjestävästä organisaatiosta. Sekä kilpailueläinlääkärillä että kilpailun järjestäjällä tulee olla velvollisuus ilmoittaa eläinten hyvinvointilain vastaisesta toiminnasta valvontaviranomaiselle.

Kilpailueläinlääkäri tulee määrittää Ruokaviraston tai aluehallintoviraston viranomaiseksi, joka valvoo eläinten hyvinvointilain noudattamista.

50 § Eläintarha, pysyvä ja kiertävä eläinnäyttely sekä sirkus

Kannattamme sitä, että luonnonvaraisiin eläinlajeihin kuuluvien eläinten käyttö esityksissä kielletään. Lakiin tulee kuitenkin lisätä kaikkien eläinten käyttämisen kieltö sirkuksissa ja kiertävissä eläinnäyttelyissä.

Kiertävä elämä on merkittävä potentiaalista stressiä aiheuttava asia eläimelle lajista riippumatta. Pysyvät elinolosuhteet antavat paremman mahdollisuuden lajityypillisten olosuhteiden tarjoamiseen ja eläimen kokemaan turvallisuuden tunteeseen. Eläinten käyttäminen esityksissä altistaa ne myös potentiaalisesti stressaaville tilanteille.

51 § Eläintarhan eräät tehtävät

Pykälään tulee lisätä, että eläintarhoilla tulee olla velvollisuus auttaa loukkaantuneita tai orvoksi jääneitä luonnonvaraisia eläimiä vähintään niiden lajien osalta, joiden pitoon eläintarhassa on tilat ja osaamista.

52 §, 53 §, 54 §, 55 § & 56 § Eläintarhaa, pysyvää ja kiertävää eläinnäyttelyä sekä sirkusta koskevat pykälät

Kaikista näistä pykälistä tulee poistaa kiertävät eläinnäyttelyt sekä sirkukset. Kiertävät eläinnäyttelyt tulee kieltää Suomessa kokonaan eläinlajeista riippumatta. Samoin tulee kieltää kaikkien eläinten käyttö sirkuksissa.

59 § Broilerikasvattamo

Broilereiden hyvinvointiongelmien ovat tutkitusti huomattavat. Broilerit kärsivät jalostuksen aiheuttamista sairauksista, kuten jalkavioista ja sydänsairauksista. Lisäksi ahtaat kasvatustilat aiheuttavat broilereille lisää kärsimystä.

Pykälässä olisi määriteltävä broilereiden suurimmaksi kasvatustiheydeksi 33 kg neliometriä kohden ja kaikki pykälässä mainitut vaatimukset on ulotettava koskemaan tätä sekä sitä pienempiä kasvatustiheyksiä. Jos broilereiden hyvinvointia kuvaavat tekijät osoittavat hyvinvoinnin heikentyneen kasvatusaikana toisiaan välittömästi seuraavassa kahdessa parvessa tai jos broilereiden omistajan tai pitäjän todetaan rikkoneen lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä, aluehallintovirasto tulee voida määrätä broilereiden kasvatustiheyden vielä tästäkin alennettavaksi.

Pykälästä puuttuvat kokonaan vaatimukset broileriemojen kasvatusolosuhteista, vaikka niillä on jopa suurempia ja etenkin pidempiaikaisia hyvinvointiongelmia kuin tuotantopolven linnuilla. Yleisesti pidämme moitittavana, että lakitekstissä broilereista ei puhuta kuin eläimistä, vaan enemmänkin kuin raaka-aineesta. Broilieriyksilöistä ei puhuta edes yksilömääränä vaan elopainokiloina. Lakitekstissä korostuu ajatus, että broilerit eivät ansaitse mahdollisuutta yksilöllisyyteen, vaan ne ovat olemassa ainoastaan välinearvonsa kautta. Pykälän sisältö on räikeässä ristiriidassa laissa esitetyn eläimen kunnioittamisen kanssa.

60 § Ammattimainen tai muutoin laajassa mitassa tapahtuva seura- ja harrastuseläinten pito

On hyvä asia, että ammattimaisen seura- ja harraste-eläinten pidon määritelmä on siirretty asetustasolta lakiin liitteen muodossa ja määritelty rajat ammattimaiseksi katsottavalle seura- ja harrastuseläinten pidolle. Liitteen vaatimuksia tulee kuitenkin selventää ja tiukentaa.

Seura- ja harrastuseläinten laajamittainen pito tulisi määritellä tiukemmin. Nyt määritellyt eläinmäärät ylittävät selvästi normaalin harrastustoiminnan rajat. Liitteen kohdassa 1. luetellut eläinmäärät tulisi voida määritellä myös siten, että ne voidaan keskenään laskea yhteen. Eli jos henkilö esimerkiksi kasvattaa ja myy yhden pentueen koiria sekä lisäksi myy muutamia muita koiria tai kissoja sekä kasvattaa pienikokoisia seuraeläimiä, tulee toiminta kokonaisuudessaan voida määrittää ammattimaiseksi. Lisäksi pienikokoisten seuraeläinten määrä tulee laissa määritellä yksilömääräisesti, ei häkkien, terraarioiden tai akvaarioiden määrien perusteella.

Kohdassa 2. olisi laskettava laajamittaiseksi katsottavan eläinten pidon yksilömääriä sekä laskettava eläinten ikäraja 12 kuukaudesta esimerkiksi neljään kuukauteen. Kohdassa 2. eläinmäärät olisi myös esitettävä niin, että valvontaviranomaisen on mahdollisimman helppo laskea ne yhteen, jos eläinten pitäjällä on useita erityyppisiä eläimiä hallussaan ja viranomaisen on määriteltävä, täyttääkö pito laajamittaisen eläinten pidon määritelmän.

64 § Lopetusta koskevat yleiset vaatimukset

Pykälään tulee lisätä, että tainnutuksen tulee tapahtua mahdollisimman nopeasti ja kivottomasti. Tällä hetkellä tainnutus kaasulla voi kestää minuutteja, jonka aikana eläimet kokevat ahdistusta ja voimakasta tukehtumisen tunnetta. Tainnutusmenetelmän tulisikin olla aina niin nopea, ettei eläin ehdi kärsiä tainnutuksen aikana. Pykälän 5 momentin mukaan eläinten lopetus viihdetarkoituksessa kiellettäisiin, mitä pidämme hyvänä, mutta viihdetarkoituksen määritelmän tulisi kattaa myös kalastus- ja metsästyskilpailut, joissa tarkoituksena on nimenomaan viihde, kulttuurikokemus ja kilpailu eläinten tappamisella. Kalastuskilpailut ja esimerkiksi naakkajahdit ja pienpetojahdit mainostettuna kilpailullisena toimintana eivät olisi enää sallittuja.

65 § Eläinten teurastus

Kannatamme sitä, että eläin on aina tainnutettava ennen verenlaskun aloittamista. Kotikanaloiden pitäjille tulee suunnata tiedotusta, koulutusta ja ohjeistusta muuttuvasta laista, sillä tällä hetkellä suurin osa näistä linnuista jätetään tainnuttamatta ennen verenlaskun aloittamista.

Pykälään tulee lisätä, että eläimet tulee teurastaa mahdollisimman lähellä kasvatuspaikkaa. Erityisen tärkeää on, että ihmisten käsittelyyn tottumattomat eläimet teurastetaan heti niiden kiinniottamisen jälkeen, samassa paikassa.

Pykälään on myös lisättävä, että teurastamon on seurattava eläinten lopetusmenetelmien kehittymistä ja valittava käyttöön kulloisetkin teurastusmenetelmät, jotka on todettu eläimille vähiten kärsimystä aiheuttaviksi.

73 § Tulli

Kannatamme sitä, että tulli on lisätty eläinten hyvinvointia valvovaksi viranomaiseksi. Kuitenkin tulee huolehtia siitä, että tätä viranomaisvaltaa käyttävillä henkilöillä on riittävä, päivittyvä koulutus ja osaaminen eläinten hyvinvoinnista.

76 § Valvonnan yleiset periaatteet

Pykälän perusteluissa tulisi todeta, että laadukkaan ja tehokkaan valvonnan edellytyksiä ovat myös riittävä määrä valvontaviranomaisia ja viranomaisten riittävä koulutus, ohjaus ja neuvonta sekä viranomaisten ja hallinnon säännöllinen tarkastelu ulkopuolisen viranomaisen toimesta.

78 § Tarkastus- ja näytteenotto-oikeus

Pykälään tulee lisätä, että ilman epäilyäkin valvontaviranomaisella on oikeus tehdä tarkastus tuotantoeläintiloilla sekä laitoksissa, joissa kasvatetaan tai käytetään eläimiä tieteellisissä hankkeissa ja toimenpiteissä. Tuotantoeläintilat ovat kaikkein suurimpia eläintenpitopaikkoja Suomessa, ja se vaarantaa vakavasti eläinten hyvinvoinnin, mikäli valvontaviranomaisella ei ole oikeutta tehdä tarkastusta näissä paikoissa ilman epäilyä. Tieteellisessä tutkimuksessa eläimet taas altistuvat usein merkittäväälle kärsimykselle. Pykälän 1 momentin ensimmäiseen lauseeseen on lisättävä, että tarkastus voidaan tehdä, jos on aihetta epäillä eläintenpitokiellon rikkomista.

Myös pykälän 5 momenttiin tulee lisätä, että tarkastus voidaan tehdä, jos on aihetta epäillä eläintenpitokiellon rikkomista.

Pykälään on lisäksi lisättävä, että tilat, joissa eläimiä pidetään laajamittaisesti, tulee tarkastaa säännöllisesti.

79 § Teurastamojen kameravalvonta

Pykälän ensimmäinen momentin ensimmäinen lause tulee muuttaa muotoon: ”Teurastamossa eläinten hyvinvointimääräysten noudattamisen valvonnassa Ruokaviraston tulee käyttää apuna tallentavaa kameravalvontaa.” Jatkuva kameratallennus auttaisi merkittävästi eläinten hyvinvointimääräysten noudattamisen valvonnassa. Teurastamoilla on todennetusti ollut puutteita näiden määräysten noudattamisessa. Tallenteet tulee säilyttää vähintään kuukauden ja valvovan viranomaisen tulee tarkastella niitä säännöllisesti satunnaisotannalla.

82 § Asiantuntijan ja avustajan käyttäminen

Kannatamme tätä uutta pykälää, jossa mahdollistetaan asiantuntijan ja avustajan käyttäminen valvontaviranomaisen apuna.

83 § Tarkastusmenettely ja asianosaisen kuuleminen

Pykälää tulee tarkentaa niin, että eläimen pitäjälle tai omistajalle on varattava tilaisuus tulla kuulluksi vain, jos tämä on viipymättä tavoitettavissa.

91 § Ilmoitusvelvollisuus poliisille

Ilmoitusvelvollisuuden poliisille tulisi olla aina ehdoton, rikkomuksen suuruudesta riippumatta. Nyt ehdotettu pykälän muotoilu jättää liikaa tulkinnanvaraa valvontaviranomaiselle. Selkeintä on, että ilmoitus olisi aina tehtävä.

98 § Eläimen myyminen, muu luovuttaminen tai lopettaminen

Pykälään tulisi lisäksi kirjata, että toimenpiteeseen voidaan ryhtyä myös sellaisessa tilanteessa, kun henkilö ei ole noudattanut eläintenpitokieltä.

106 § Luvan ja ilmoituksenvaraista toimintaa koskevat rekisterit

Pykälään on lisättävä vaatimus, että lupahakemusten yhteydessä toimijalta vaaditaan talletettavaksi selvitys siitä, minkälaisille hyvinvointihaitoille eläimet voivat toiminnassa altistua.

107 § Eläinten hyvinvoinnin valvontaa varten rekisteröitävät tiedot

Jotta eläinsuojeluvalvonta olisi tehokasta, vaikuttavaa ja arvioitavissa, tulee pykälässä luetellut asiat velvoittaa rekisteröitäviksi. Ainoastaan siten päästään kehittämään eläinsuojeluvalvontaa koko maan laajuisesti.

121 § Nautojen pitopaikkaa koskevat poikkeus- ja siirtymäsäännökset

Pykälästä tulee poistaa sen ensimmäinen momentti. Kielto pitää eläimiä paikalleen kytkettyinä tulee ulottaa siirtymäajalla koskemaan myös lain voimaan tullessa toiminnassa olevia navetoita, joissa pidetään maidontuotanto varten lehmiä tai hiehoja. Siirtymäajan tulee päättyä 1.1.2028 alkaen.

122 § Sian pitopaikkaa koskevat poikkeus- ja siirtymäsäännökset

Pykälästä tulee poistaa sen ensimmäinen momentti. Tiineytys- ja porsitushäkeissä pitäminen tulee kieltää kokonaan. Porsitushäkkien käytön lopettamiselle tulee säätää siirtymäaika myös lain voimaan tullessa toiminnassa oleviin sikaloihin. Tiineytyshäkkien käytön kieltämiselle tulee määrätä huomattavasti ehdotettua lyhyempi siirtymäaika. Sekä porsitus- että tiineytyshäkkejä koskevan siirtymäajan tulee päättyä 1.1.2028. On huomioitava, että EU:n komission puoltavan häkkikasvatusta kieltävän aloitteen tavoitteena on kieltää häkkikasvatus jo vuoteen 2027 mennessä.

Liite 1.

Nisäkäslajien listasta on poistettava seuraavat lajit:

- 9) minkki (*Neovison vison*)
- 10) hilleri (*Mustela putorius*)
- 11) soopeli (*Martes zibellina*)
- 12) kettu (*Vulpes vulpes*) ja naali (*Vulpes lagopus*) sekä näiden risteymät
- 13) supikoira (*Nyctereutes procyonoides*)
- 22) vesipuhveli (*Bubalus bubalis*) lihantuotantoa varten.

Luettelossa mainitut minkki, hilleri, soopeli, kettu ja supikoira ovat petoeläimiä, joita kasvatetaan turkistarhoilla. Tutkimukset ovat osoittaneet, ettei näiden lajien lajityypilliset käyttäytymistarpeet toteudu pienissä, verkkopohjaisissa häkeissä. Lajeja on kasvatettu vasta muutamia vuosikymmeniä, eivätkä ne ole kesyyntyneet ja sopeutuneet kasvatusoloihin samalla tavalla kuin vuosituhansia ihmisten kanssa eläneet kotieläinlajit. Näiden eläinten hyvinvointia ei voida taata tarhaolosuhteissa, jonka vuoksi ne on poistettava tältä lajilistalta. Enemmistö suomalaisista ei hyväksy eläinten tappamista turkkien vuoksi. Kansalaismielipiteen tulisi näkyä lainsäädännössä.

Vesipuhveleita kasvatetaan Suomessa ainoastaan yhdellä tilalla. Lajin sopeutumisesta Suomen olosuhteisiin on vain niukasti tietoa. Koska hyvinvointiriskit ovat ilmeisiä ja lihankulutusta pitäisi vähentää, ei lisätä, ei lajin kasvatusta Suomessa tule sallia. Vesipuhveli on poistettava tältä lajilistalta.

Liitteestä on poistettava kokonaan lista 2. eli sirkuksissa ja kiertävissä eläinnäyttelyissä sallitut eläinlajit. Sirkuselämä tai kiertävä elämä on potentiaalisesti hyvin stressaavaa eläimille. Koska eläinten hyvinvointi voi vaarantua vakavasti, tulee eläinten pitäminen sirkuksissa ja kiertävissä eläinnäyttelyissä estää.

Liite 2

Seura- ja harrastuseläinten laajamittainen pito tulisi määritellä tiukemmin. Nyt määritellyt eläinmäärät ylittävät selvästi normaalin harrastustoiminnan rajat. Kun eläinmääriä laskettaisiin esimerkiksi seitsemään koiraan tai kissaan, saisi valvontaviranomainen nopeammin tiedon yksittäisen ihmisen kasvavista eläinmääristä. Myös eläinten iän määritelmää tulisi alentaa 12 kuukaudesta neljään kuukauteen. Siihen mennessä kasvattajat ovat lähes poikkeuksetta saaneet myytyä pentunsa.

Pienikokoisten lajien kohdalla tulee määritellä yksilömäärät, ei häkkien tai terraarioiden määriä. Eläinmäärä 30 häkissä voi nousta jo valtavaksi.

Lisäksi pykälässä tulisi selkeästi ilmoittaa, että eläinmäärät tulee laskea yhteen ammattimaisen tai laajamittaisen seura- ja harrastuseläintenpitoa määriteltäessä.

[Laki kalastuslain muuttamisesta](#)

58 § Kalojen vapauttaminen

Pykälään on lisättävä, että pyydystä ja päästä -kalastus on kiellettyä. Kalaa ei siis saa pyydystää vain kilpailemista ja mittaamista varten.

58 b § Kalojen ja rapujen lopetus

Pykälästä on poistettava seuraavat lauseet: ”Kalaa tai rapua ei tarvitse saaliiksi ottamisen jälkeen välittömästi lopettaa, mikäli olosuhteet vaikeuttavat lopetusta” ja ”Lopetusvelvollisuus ei koske kerralla saatavaa suurta saalismäärää.”

Kalojen kokema kärsimys ei riipu sääolosuhteista tai suuresta yksilömäärästä. Päinvastoin suuren yksilömäärän tulisi tarkoittaa sitä, että myös tehokkaiden lopetusmenetelmien on oltava käytössä. Ihmisen etu tai taloudellinen hyöty ei saa mennä eläimen kokeman kärsimyksen edelle.

Lisäksi on poistettava lause: ”Rapu on lopetettava asettamalla se riittävän suureen määrään kiehuvaa vettä, jotta rapu kuolee mahdollisimman nopeasti ja kivuttomasti.” Lakiin on kirjattava, että rapu tulee lopettaa menetelmällä, joka aiheuttaa sen kuoleman nopeasti ja mahdollisimman kivuttomasti. Tällaiseksi menetelmäksi ei voida katsoa eläimen keittämistä elävältä.

Helsingissä 13.1.2022

Heidi Kivekäs
toiminnanjohtaja
Animalia ry